ΟΔΗΓΙΑ 98/43/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 6ης Ιουλίου 1998

για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών όσον αφορά τη διαφήμιση και τη χορηγία υπέρ των προϊόντων καπνού

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 57 παράγραφος 2 και τα άρθρα 66 και 100 Α,

την πρόταση της Επιτροπής [1],

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής [2],

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β της συνθήκης [3],

Εκτιμώντας:

(1) ότι υπάρχουν διαφορές μεταξύ των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με τη διαφήμιση και τη χορηγία υπέρ των προϊόντων καπνού· ότι επειδή αυτή η διαφήμιση και αυτή η χορηγία ξεπερνούν τα σύνορα των κρατών μελών, οι εν λόγω διαφορές είναι τέτοιες ώστε να παρεμποδίζουν την κυκλοφορία των προϊόντων, που αποτελούν τα μέσα των ανωτέρω δραστηριοτήτων, και την ελεύθερη παροχή των σχετικών υπηρεσιών καθώς και να στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό και να αποτελούν με τον τρόπο αυτό εμπόδιο στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς·

(2) ότι θα πρέπει να καταργηθούν τα εμπόδια αυτά και, προς το σκοπό αυτό, να επιδιωχθεί η προσέγγιση των κανόνων σχετικά με τη διαφήμιση και τη χορηγία υπέρ των προϊόντων καπνού, αφήνοντας παράλληλα στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να καθορίζουν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τις απαιτήσεις που κρίνουν αναγκαίες για την εξασφάλιση της προστασίας της υγείας των ατόμων·

(3) ότι, σύμφωνα με το άρθρο 100 Α παράγραφος 3 της συνθήκης, η Επιτροπή, στις προτάσεις της που προβλέπονται στην παράγραφο 1 στους τομείς της υγείας, της ασφάλειας, της προστασίας του περιβάλλοντος και της προστασίας των καταναλωτών, βασίζεται σε υψηλό επίπεδο προστασίας·

(4) ότι, κατά συνέπεια, η παρούσα οδηγία πρέπει να λάβει δεόντως υπόψη την προστασία της υγείας των ατόμων και ειδικότερα των νέων για τους οποίους η διαφήμιση διαδραματίζει βασικό ρόλο στη διάδοση του καπνού·

(5) ότι, το Συμβούλιο εξέδωσε, βάσει του άρθρου 100 Α, τις οδηγίες 89/622/ΕΟΚ [4] και 90/239/ΕΟΚ [5] οι οποίες αφορούν, αντίστοιχα, τη σήμανση των προϊόντων καπνού και τη μέγιστη περιεκτικότητα των τσιγάρων σε πίσσα, με σκοπό τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς·

(6) ότι η διαφήμιση των φαρμάκων που προορίζονται για ανθρώπους καλύπτεται από την οδηγία 92/28/ΕΟΚ [6]· ότι η διαφήμιση που αφορά τα προϊόντα για τη διακοπή του καπνίσματος δεν υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας·

(7) ότι η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στις ανακοινώσεις που προορίζονται αποκλειστικά για τους επαγγελματίες που ασχολούνται με το εμπόριο καπνού, στην παρουσίαση των προς πώληση προϊόντων καπνού και στην αναγραφή της τιμής τους καθώς και, σε συνάρτηση με τις δομές πώλησης, στη διαφήμιση που απευθύνεται στους αγοραστές στα σημεία πώλησης και στην πώληση εντύπων τρίτων χωρών που δεν ανταποκρίνονται στους όρους της παρούσας οδηγίας, με την προϋπόθεση, πάντως, τήρησης του κοινοτικού δικαίου και των υποχρεώσεων της Κοινότητας σε διεθνές επίπεδο· ότι, στους τομείς αυτούς, τα κράτη μέλη είναι αρμόδια να λαμβάνουν, αν χρειάζεται, κατάλληλα μέτρα·

(8) ότι, λαμβανομένης υπόψη της υπάρχουσας αλληλεξάρτησης μεταξύ όλων των μέσων προφορικής,

---

([1]) ΕΕ C 129 της 21.5.1992, σ. 5.
([2]) ΕΕ C 313 της 30.11.1992, σ. 27.
([3]) Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11ης Φεβρουαρίου 1992 (ΕΕ C 67 της 16.3.1992, σ. 35), που επιβεβαιώθηκε στις 3 Δεκεμβρίου 1993, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 189 Β, κοινή θέση του Συμβουλίου της 12ης Φεβρουαρίου 1998 (ΕΕ C 91 της 26.3.1998, σ. 34) και απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 13ης Μαΐου 1998 (ΕΕ C 167 της 1.6.1998). Απόφαση του Συμβουλίου της 22ας Ιουνίου 1998.

([4]) ΕΕ L 359 της 8.12.1989, σ. 1· οδηγία όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 92/41/ΕΟΚ (ΕΕ L 158 της 11.6.1992, σ. 30).
([5]) ΕΕ L 137 της 30.5.1990, σ. 36.
([6]) ΕΕ L 113 της 30.4.1992, σ. 13.

γραπτής, έντυπης, ραδιοφωνικής ή τηλεοπτικής και κινηματογραφικής διαφήμισης και προκειμένου να αποφευχθεί οποιοσδήποτε κίνδυνος στρέβλωσης του ανταγωνισμού και καταστρατήγησης της νομοθεσίας, η παρούσα οδηγία πρέπει να καλύπτει κάθε μορφή και κάθε μέσο διαφήμισης εκτός από την τηλεοπτική διαφήμιση που καλύπτεται ήδη από την οδηγία 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 3ης Οκτωβρίου 1989, για το συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων ([1])·

(9) ότι όλες οι μορφές έμμεσης διαφήμισης και χορηγίας καθώς και η δωρεάν διανομή έχουν το ίδιο αποτέλεσμα με την άμεση διαφήμιση και ότι, κατά συνέπεια, θα πρέπει, χωρίς να θίγεται η θεμελιώδης αρχή της ελευθερίας της έκφρασης, να υποβληθούν σε ρύθμιση, συμπεριλαμβανομένων των έμμεσων μορφών διαφήμισης οι οποίες, μολονότι δεν αναφέρουν άμεσα το προϊόν καπνού, χρησιμοποιούν κάποιο όνομα, σήμα, σύμβολο ή κάθε άλλο διακριτικό στοιχείο που χρησιμοποιείται για τα προϊόντα καπνού· ότι, ωστόσο, τα κράτη μέλη μπορούν να αναβάλουν την εφαρμογή των διατάξεων αυτών για να επιτραπεί η προσαρμογή των εμπορικών πρακτικών και η αντικατάσταση της χορηγίας υπέρ των προϊόντων καπνού από άλλες κατάλληλες μορφές υποστήριξης·

(10) ότι, με την επιφύλαξη της ρύθμισης της διαφήμισης των προϊόντων καπνού, τα κράτη μέλη διατηρούν τη δυνατότητα να επιτρέπουν τη συνέχιση της χρήσης, υπό ορισμένους όρους, για τη διαφήμηση προϊόντων ή υπηρεσιών άλλων πλην του καπνού, κάποιου ονόματος το οποίο, καλόπιστα, χρησιμοποιείτο ήδη πριν από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας τόσο για τα εν λόγω προϊόντα ή υπηρεσίες όσο και τα προϊόντα του καπνού·

(11) ότι ήδη υπάρχουσες χορηγίες εκδηλώσεων ή δραστηριοτήτων, τις οποίες τα κράτη μέλη μπορούν να συνεχίσουν να επιτρέπουν για διάστημα οκτώ ετών μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας και το αργότερο έως την 1η Οκτωβρίου 2006 και οι οποίες θα υπόκεινται σε μέτρα εθελοντικού περιορισμού και μείωση των σχετικών δαπανών κατά τη μεταβατική περίοδο, θα πρέπει να περιλαμβάνουν κάθε μέσο επίτευξης του σκοπού της χορηγίας όπως αυτή ορίζεται στην παρούσα οδηγία·

(12) ότι, για τους σκοπούς του ελέγχου της εφαρμογής των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται στα πλαίσια της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη πρέπει να προβλέψουν τα κατάλληλα και αποτελεσματικά μέσα, τηρουμένης της εθνικής τους νομοθεσίας,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Σκοπός της παρούσας οδηγίας είναι η προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών όσον αφορά τη διαφήμιση και τη χορηγία υπέρ των προϊόντων καπνού.

Άρθρο 2

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

1. «προϊόντα καπνού»: όλα τα προϊόντα που προορίζονται για κάπνισμα, εισρόφηση από τη μύτη, εκμύζηση ή μάσηση, εφόσον αποτελούνται, έστω και εν μέρει, από καπνό·

2. «διαφήμιση»: κάθε μορφή εμπορικής ανακοίνωσης με σκοπό ή με άμεσο ή έμμεσο αποτέλεσμα την προώθηση ενός προϊόντος καπνού, συμπεριλαμβανομένης της διαφήμισης η οποία, χωρίς να αναφέρεται άμεσα στο προϊόν καπνού, προσπαθεί να παρακάμψει την απαγόρευση διαφήμισης χρησιμοποιώντας ονόματα, σήματα, σύμβολα ή άλλα διακριτικά στοιχεία προϊόντων καπνού·

3. «χορηγία»: οποιαδήποτε δημόσια ή ιδιωτική συμβολή σε εκδήλωση ή δραστηριότητα, με σκοπό ή με άμεσο ή έμμεσο αποτέλεσμα την προώθηση ενός προϊόντος καπνού·

4. «σημείο πώλησης καπνού»: κάθε χώρος όπου πωλούνται τα προϊόντα καπνού.

Άρθρο 3

1. Με την επιφύλαξη της οδηγίας αριθ. 89/552/ΕΟΚ, απαγορεύεται κάθε μορφή διαφήμισης ή χορηγίας εντός της Κοινότητας.

2. Η παράγραφος 1 δεν εμποδίζει ένα κράτος μέλος να επιτρέπει τη χρήση ενός ονόματος το οποίο χρησιμοποιείτο ήδη, καλόπιστα, συγχρόνως για προϊόντα καπνού και για άλλα προϊόντα ή υπηρεσίες που διατίθεντο στο εμπόριο ή προσεφέροντο από μία ή διαφορετικές επιχειρήσεις, πριν από τις 30 Ιουλίου 1998, για τη διαφήμιση αυτών των άλλων προϊόντων ή υπηρεσιών.

Ωστόσο, το όνομα αυτό μπορεί να χρησιμοποιείται μόνον υπό μορφή σαφώς διακριτή από εκείνη που χρησιμοποιείται για το προϊόν καπνού, αποκλειομένου οποιουδήποτε άλλου διακριτικού σημείου που έχει ήδη χρησιμοποιηθεί για προϊόν καπνού.

3. α) Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε κανένα προϊόν καπνού να μην φέρει το όνομα, το σήμα, το σύμβο-

([1]) ΕΕ L 298 της 17.10.1989, σ. 23· οδηγία όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 97/36/ΕΚ (ΕΕ L 302 της 30.7.1997, σ. 60).

λο ή άλλο διακριτικό στοιχείο κανενός άλλου προϊόντος ή υπηρεσίας, εκτός εάν αυτό το προϊόν καπνού διετίθετο ήδη στο εμπόριο με αυτό το όνομα, αυτό το σήμα, αυτό το σύμβολο ή κάθε άλλο διακριτικό στοιχείο κατά την ημερομηνία που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1.

β) Η απαγόρευση που προβλέπεται στην παράγραφο 1 δεν μπορεί να παρακαμφθεί, για οποιοδήποτε προϊόν ή υπηρεσία που διατίθεται ή προσφέρεται στην αγορά από την ημερομηνία που προβλέπεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1, με την χρήση ονομάτων, σημάτων, συμβόλων ή άλλων διακριτικών στοιχείων που χρησιμοποιούνται ήδη για προϊόν καπνού.

Προς τούτο, το όνομα, το σήμα, το σύμβολο ή κάθε άλλο διακριτικό στοιχείο του προϊόντος ή της υπηρεσίας, πρέπει να έχουν μορφή σαφώς διακριτή από εκείνη που χρησιμοποιείται για το προϊόν καπνού.

4. Απαγορεύεται κάθε δωρεάν διανομή που αποσκοπεί ή που έχει ως άμεσο ή έμμεσο αποτέλεσμα την προώθηση προϊόντων καπνού.

5. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται:

— στις ανακοινώσεις που προορίζονται αποκλειστικά για τους επαγγελματίες που ασχολούνται με το εμπόριο καπνού,

— στην παρουσίαση των προς πώληση προϊόντων καπνού και στην αναγραφή της τιμής τους στα σημεία πώλησης καπνού,

— στη διαφήμιση που απευθύνεται στους αγοραστές και βρίσκεται στα ειδικά καταστήματα πώλησης προϊόντων καπνού και στην προθήκη τους ή, όταν πρόκειται για καταστήματα πώλησης διαφόρων ειδών ή υπηρεσιών, στους ειδικούς χώρους πώλησης προϊόντων καπνού καθώς και στα σημεία πώλησης τα οποία, στην Ελλάδα, υπάγονται σε ειδικό σύστημα χορήγησης άδειας για κοινωνικούς λόγους (καλούμενα «περίπτερα»),

— στην πώληση εντύπων που περιέχουν διαφημίσεις για τα προϊόντα καπνού και τα οποία εκδίδονται και τυπώνονται σε τρίτες χώρες, εφόσον τα έντυπα αυτά δεν προορίζονται κυρίως για την κοινοτική αγορά.

Άρθρο 4

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να υπάρχουν κατάλληλα και αποτελεσματικά μέσα για την εξασφάλιση και τον έλεγχο της εφαρμογής των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας. Τα μέσα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν διατάξεις βάσει των οποίων τα πρόσωπα ή οι οργανώσεις που, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, έχουν έννομο συμφέρον να αποσυρθεί μια διαφήμιση ασυμβίβαστη προς την παρούσα οδηγία, έχουν την δυνατότητα να προσφύγουν στη δικαιοσύνη κατά της διαφήμισης αυτής ή στο διοικητικό όργανο που είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί των αιτιάσεων ή να κινήσει τις δέουσες διαδικασίες δικαστικής διώξεως.

Άρθρο 5

Η παρούσα οδηγία δεν θίγει την ευχέρεια των κρατών μελών να επιβάλλουν, τηρουμένης της συνθήκης, αυστηρότερες προϋποθέσεις τις οποίες κρίνουν αναγκαίες για να εξασφαλιστεί η προστασία της υγείας των προσώπων σε θέματα διαφήμισης ή χορηγίας προϊόντων καπνού.

Άρθρο 6

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις απαιτούμενες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο στις 30 Ιουλίου 2001. Τα κράτη μέλη ενημερώνουν αμέσως σχετικά την Επιτροπή.

Οι διατάξεις αυτές όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομερείς διατάξεις σχετικά με την αναφορά αυτή καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να αναβάλουν την εφαρμογή του άρθρου 3 παράγραφος 1,

— κατά ένα έτος όσον αφορά τον Τύπο,

— κατά δύο έτη όσον αφορά τις χορηγίες.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και για δεόντως αιτιολογημένους λόγους, τα κράτη μέλη μπορούν να εξακολουθήσουν να επιτρέπουν την ήδη υπάρχουσα χορηγία εκδηλώσεων ή δραστηριοτήτων που διοργανώνονται σε παγκόσμιο επίπεδο για συμπληρωματική περίοδο τριών ετών που λήγει το αργότερο την 1η Οκτωβρίου 2006, υπό τους ακόλουθους όρους:

— τα ποσά που αφιερώνονται στην εν λόγω χορηγία θα μειώνονται σταδιακά κατά τη μεταβατική περίοδο,

— θα θεσπισθούν μέτρα εθελοντικού περιορισμού προκειμένου να καταστεί λιγότερο εμφανής η διαφήμιση κατά τη διάρκεια των εν λόγω εκδηλώσεων ή δραστηριοτήτων.

Άρθρο 7

Το αργότερο στις 30 Ιουλίου 2001 και κατόπιν ανά διετία, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, ιδίως δε σχετικά με την εφαρμογή και τα αποτελέσματα του άρθρου 3 παράγραφοι 2 και 3 και του άρθρου 6 παράγραφος 3, συνοδευόμενη, ενδεχομένως, από προτάσεις για την προσαρμογή της παρούσας οδηγίας στις εξελίξεις που αναφέρονται στην έκθεση. Η προσαρμογή δεν επηρεάζει τις προθεσμίες που προβλέπονται στο άρθρο 6 παράγραφος 3.

Άρθρο 8

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής της στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Άρθρο 9

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 6 Ιουλίου 1998.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	*Για το Συμβούλιο*
Ο Πρόεδρος	*Ο Πρόεδρος*
J. M. GIL-ROBLES	R. EDLINGER